

Сарысу ауданы бойынша 2018-2019 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі Жоспарын бекіту туралы

Жамбыл облысы Сарысу аудандық мәслихатының 2017 жылғы 29 желтоқсандағы № 27 -2 шешімі. Жамбыл облысы Әділет департаментінде 2018 жылғы 11 қаңтарда № 3674 болып тіркелді

Р Қ А О - н ы ң е с к е р т п е с і .

Құжаттың мәтінінде түпнұсқаның пунктуациясы мен орфографиясы сақталған.

"Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңының 6 бабына және "Жайылымдар туралы" Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 20 ақпандағы Заңының 8 бабының 1) тармақшасына сәйкес аудандық мәслихат **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:**

1. Қоса беріліп отырған Сарысу ауданы бойынша 2018-2019 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі Жоспары бекітілсін.

2. Осы шешімнің орындалуын бақылау аудандық мәслихаттың экономика, қаржы, бюджет, агроөнеркәсіп кешені, қоршаған ортаны қорғау мен табиғатты пайдалану, жергілікті өзін-өзі басқаруды дамыту мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясына жүктелсін.

3. Осы шешім әділет органдарына мемлекеттік тіркелген күннен бастап күшіне енеді және оның алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Аудандық мәслихат
сессиясының төрағасы
С. Әбдімәліков*

*Аудандық мәслихат
хатшысы
С. Бегеев*

Сарысу аудандық мәслихатының
2017 жылғы 29 желтоқсандағы
№ 27-2 шешімімен бекітілген

Сарысу ауданы бойынша 2018-2019 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі Жоспары

Кіріспе

Сарысу ауданы – Жамбыл облысының батысындағы әкімшілік бөлініс. Ауданның жалпы жер көлемі 3 136 094 гектар. Тұрғын саны 43 856 адам. Аудан аумағындағы 27 елді мекен 9 ауылдық округке біріктірілген және Жаңатас қаласы. Аудан орталығы – Жаңатас қаласы, облыс орталығынан ара қашықтығы 180 шақырым.

Сарысу ауданы ауыл шаруашылығы бағытында негізделген, соңғы уақытта мал шаруашылығы қарқынды дамып келе жатқан аймақ. Еліміздің азық-түлікпен толық қамтамасыз ету міндетін орындауда мал шаруашылығын дамыту айрықша орын алатын болса, оның негізі-табиғи жайылымдарды тиімді және ұтымды пайдалану болып табылады.

Жер пайдаланушылар мен меншік иелері үшін табиғи жайылымдарды тиімді пайдалану, жайылымның тозуын болдырмау, жақсарту шараларын жүзеге асыру кезек күттірмейтін міндет. Осыған орай ауылдық округтер, шаруа қожалықтары жалпы аудан аумағындағы төрт түлік мал басының жайылымдық жерлерімен қамтылу жағдайын талдау жүргізіледі.

Аудан аймағының климаты тым континентік, ауа құрғақ, ауа ылғалдығы аз мөлшерде болады, қысы бір шама суық, жазы ыстық әрі қуаң, аңызақты келеді.

Аудан аумағындағы жер қойнауынан қиыршық тас және тұз өндіріледі.

Ауыл шаруашылығына жарамды жер көлемі 465 564 гектар, оның ішінде 19 559 гектар егістік, 166 гектар көп жылдық екпелер, 23 692 гектар шабындық, 371 821 гектар жайылымдық, 72 470 гектар елді мекендер жерлері, 11 115 гектар өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс жері және өзге де ауыл шаруашылығы мақсатына арналмаған жерлер, 1 000 гектар ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерлері, 532 092 гектар орман қоры жерлері, 1 788 гектар су қорының жерлері, 1 017 467 гектар босалқы жерлер бар. Басқа мемлекеттің (Ресей Федерациясы) пайдаланып жатқан жерлері 1 035 000 гектар.

Сарысу ауданы Мойынқұм және Талас аудандарымен, Қарағанды және Оңтүстік Қазақстан облыстарымен шектеседі.

Жоспардың мақсаты: жайылымдарды басқару және оларды пайдалану.

Жоспарды іске асыру мерзімі: 2018 жылдың қаңтар айынан бастап 2019 жылдың аяғына дейін.

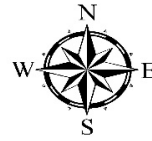
Құқық белгілейтін құжаттар негізінде жер санаттары, жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар бөлінісінде әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында жайылымдардың орналасу схемасы (картасы)

Жер учаскелерінің меншік иелері және жер пайдаланушылар
белінісінде әкімшілік - аумақтық бірлік аумағында
жайылымдардың орналасу
СХЕМАСЫ

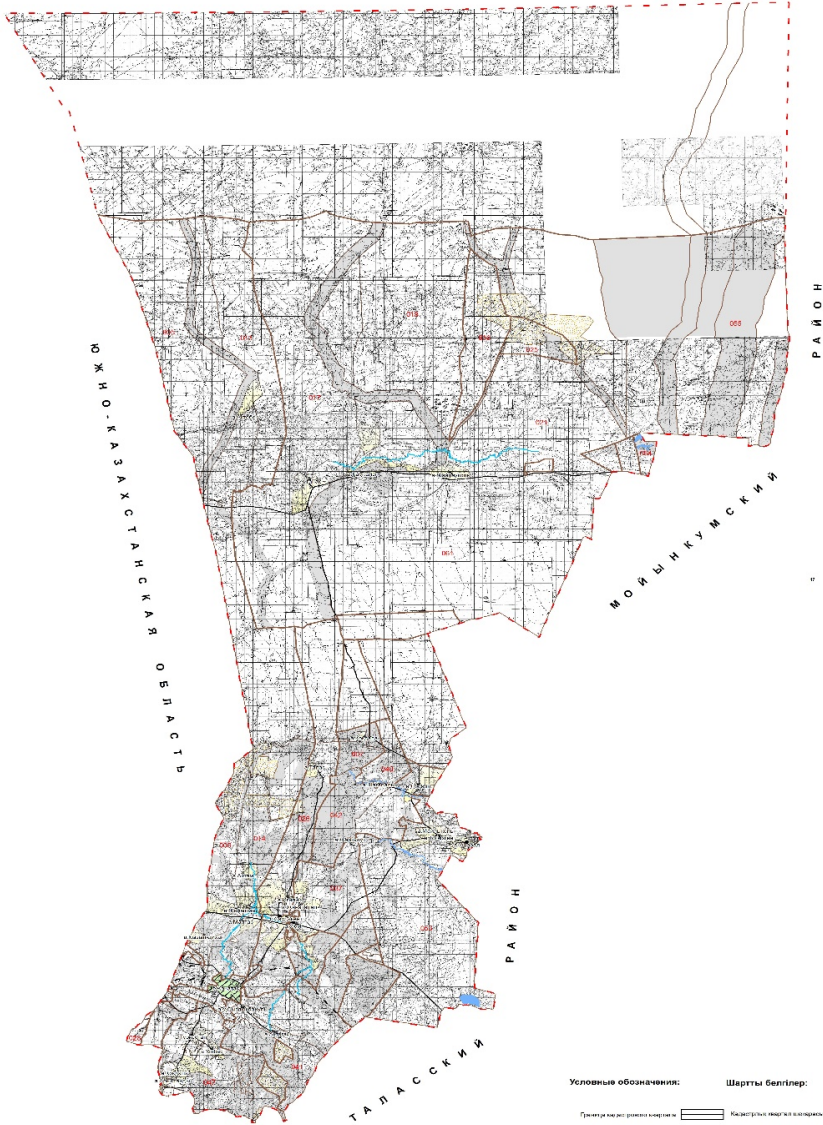
Кадатрлық кварталы 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

СХЕМА

(карта) Расположения пасбищ на территории
административно - территориальной единицы в разрезе
категорий, собственников земельных участков и землепользователей
Кадатровый квартал 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

КАРАГАНДИНСКАЯ ОБЛАСТЬ

Условные обозначения:	Шартты белгілер:
Границы кадастровых кварталов	Кадатрлық кварталдардың шекарасы
Границы кадастровой области	Кадатрлық аймақтың шекарасы
Сретенческие реки	Сұртыр өзендер
Участки лесного фонда	Сретен жерлер
Родовые поместья, владения по территории административно-территориальной единицы в разрезе категорий, собственников земельных участков	Исканаттардың өзіне иелік ететін және басқа да адамдарға иелік ететін жерлерінің шартты белгілері
Пастбища, не отнесенные к категориям земель, используемым в целях ведения сельского хозяйства	Пастбищтердің категориясына кірмейтін және қолданылатын мақсаттағы жерлерінің шартты белгілері
Водные объекты (ручьи, реки)	Су объектілері (ауылдар)
Лесные участки (сады, парки)	Талау, жайылымдар аумағы
Площадки для размещения объектов	Жайылым аумағы
Копьейки	Копьейки
Источники	Бұлақтар
Иные объекты	Басқалар

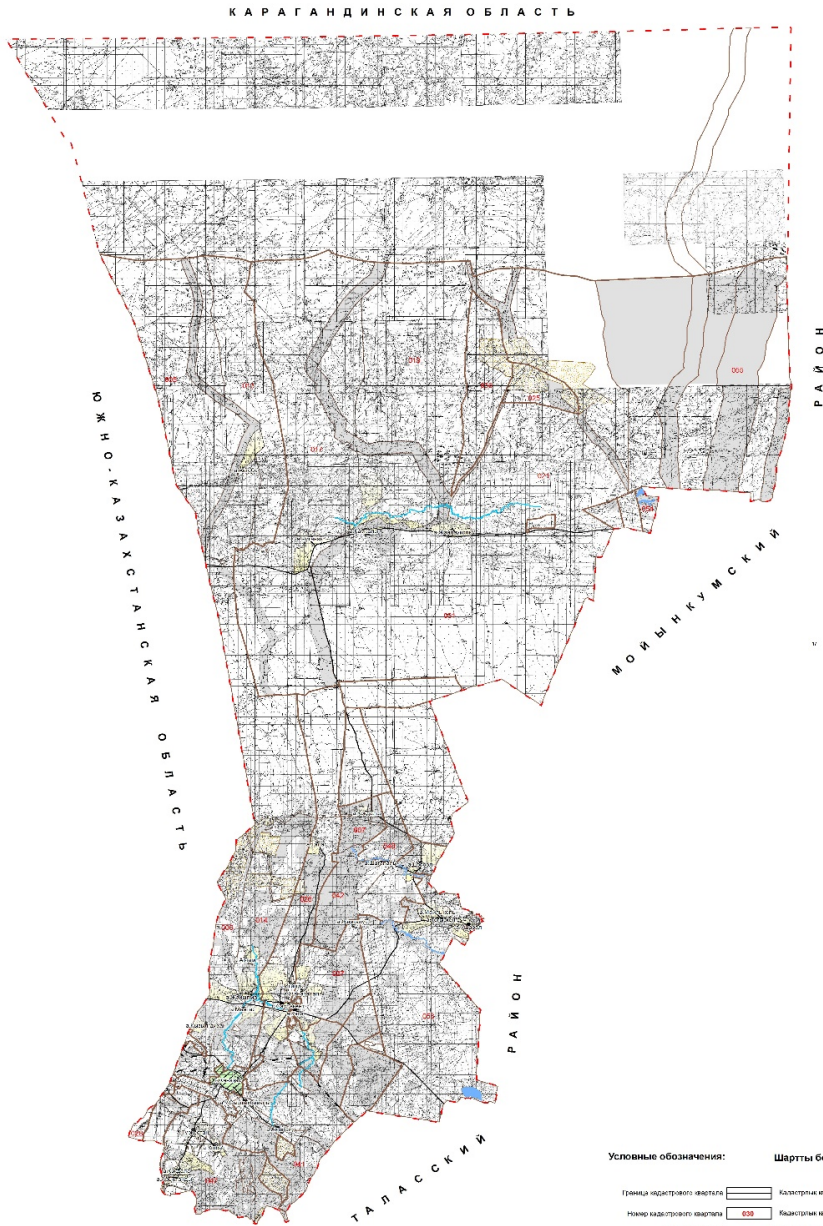
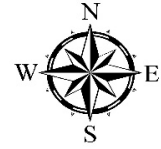
Жайылым айналымдарының қолайлы схемасы

**Жайылым айналымдарының қолайлы
СХЕМАСЫ**

Кадастрлық кварталы 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

Приемлемая схема пастбищеоборота

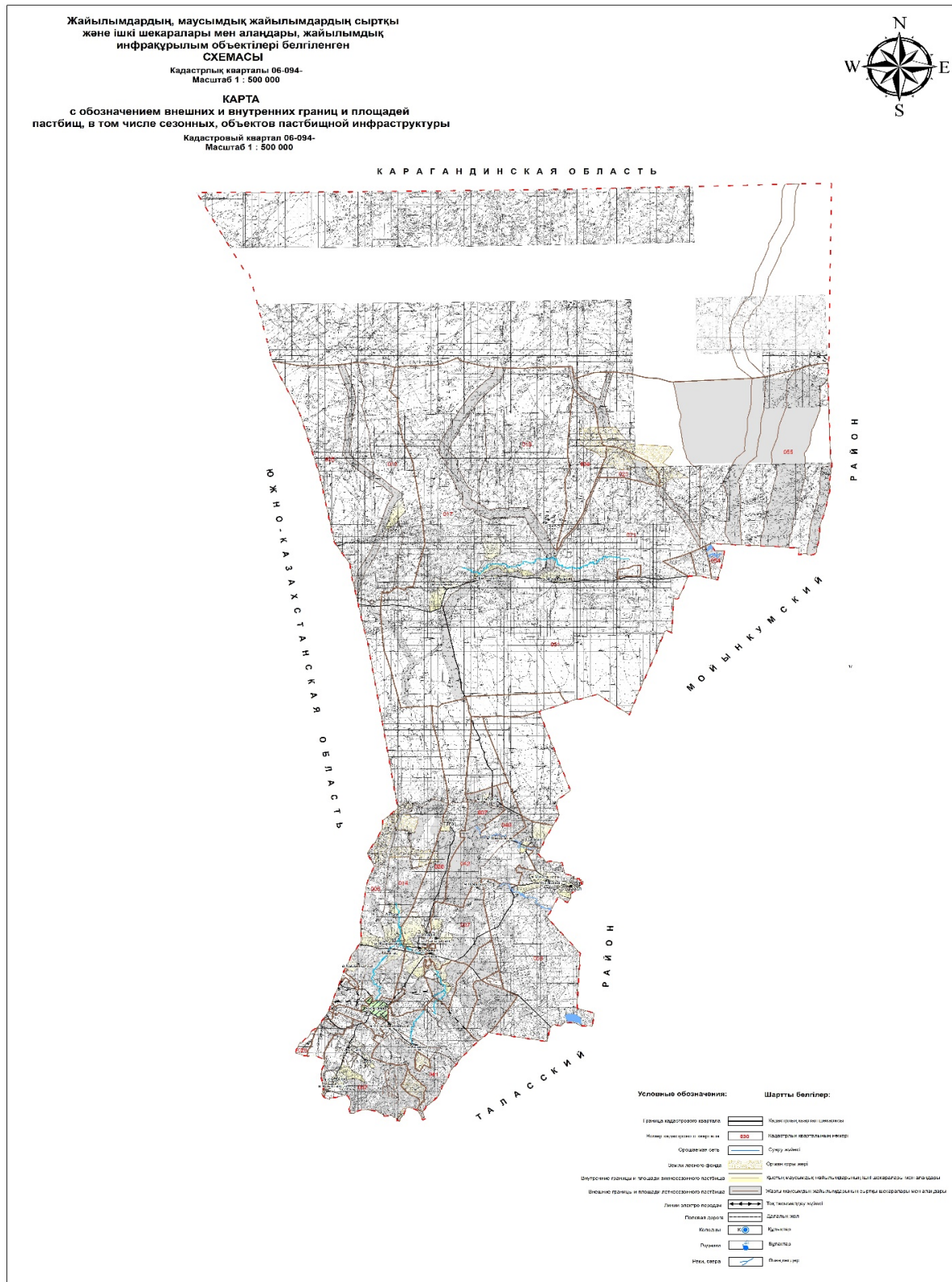
Кадастровый квартал 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

Условные обозначения:

Граница кадастрового квартала		Кадастровый квартал и кварталы	
Номер кадастрового квартала		Кадастровый кварталный номер	
Проектная сеть		Сеть улиц	
Безземельный фонд		Осадки	
Относительная влажность		Шаттландия	
Полюс (полюс) (или сезонная влажность)		Ауылдан сору қалыңдау орман тоқсан жайылымдар	
Влажность почвы		Ауылдан сору жерлері	
Линия электропередачи		Тың тазарту жұмысы	
Головая дорога		Дала жақ жолы	
Кіші жол		Кіші жол	
Рыбқалық		Бұлақтар	
Рыбқалық		Қызыл жол	
Рыбқалық		Қызыл жол	

Жайылымдардың, оның ішінде маусымдық жайылымдардың сыртқы және ішкі шекаралары мен алаңдары, жайылымдық инфрақұрылым объектілері белгіленген карта

Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне (көлдерге, өзендерге, тоғандарға, апандарға, суару немесе суландыру каналдарына, құбырлы немесе шахталы құдықтарға)

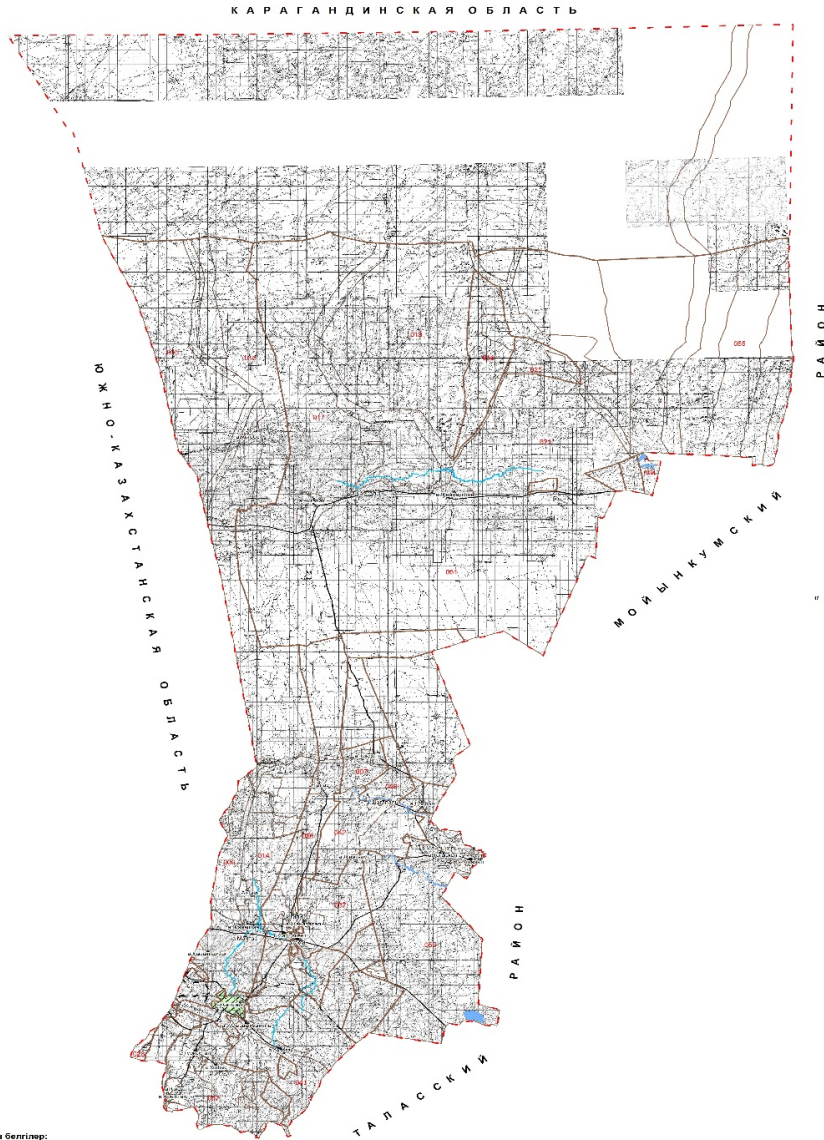
қол жеткізу схемасы

Жайылым пайдаланушылардың су тұтыну нормасына сәйкес жасалған су көздеріне қол жеткізу СХЕМАСЫ

Кадастрлық кварталы 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

СХЕМА
доступа пастбищепользователей к водоисточникам
составленную согласно нормам потребления воды

Кадастровый квартал 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

Условные обозначения: Шартты белгілер:

Граница кадастрового квартала	Кадастровый квартал
Начало участка (участок)	Кадастровый квартал (участок)
Средняя линия	Средняя линия
Зона населенной территории	Зона населенной территории
Линия отвода воды	Линия отвода воды
Путь водопровода	Путь водопровода
Канализация	Канализация
Пруды	Пруды
Речная сеть	Речная сеть

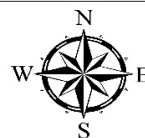
Жайылымы жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілетін жайылымдарға ауыстыру схемасы

Жайылымы жоқ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын орналастыру СХЕМАСЫ

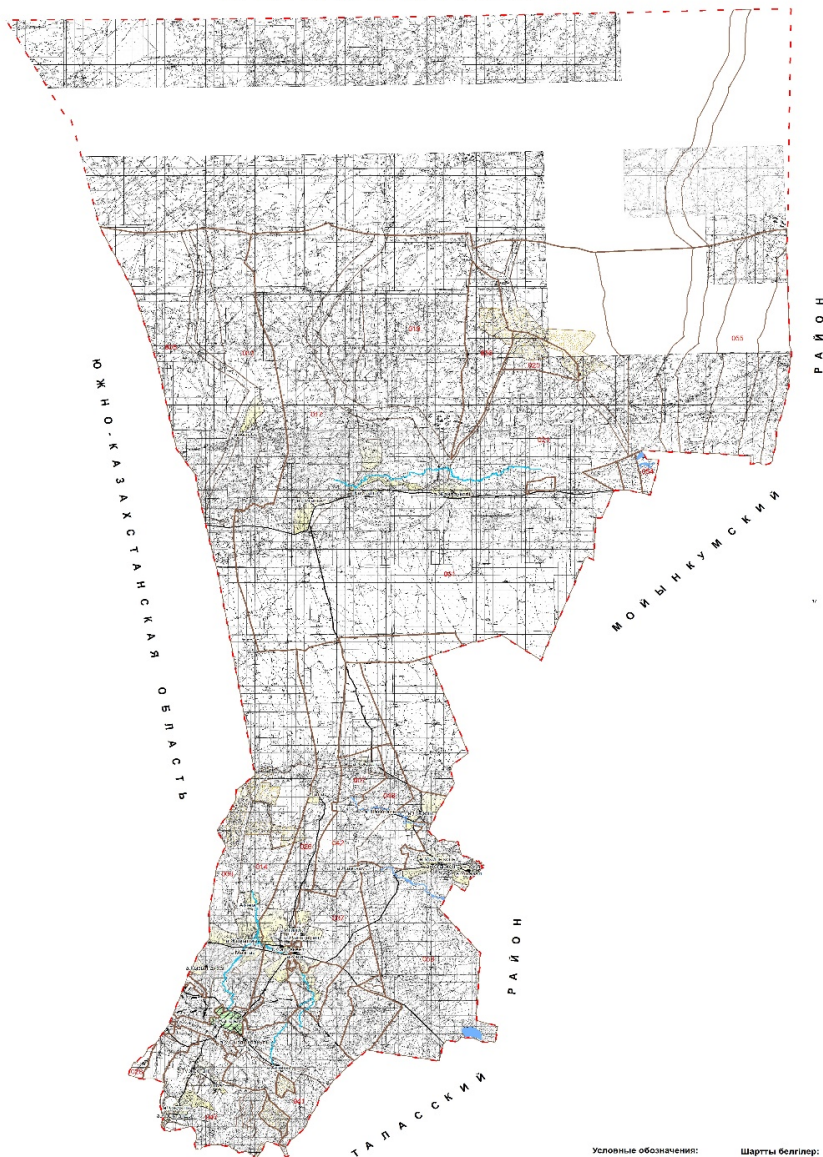
Кадастрлық кварталы 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

СХЕМА
перераспределения пастбищ для размещения поголовья сельскохозяйственных животных физических и (или) юридических лиц, у которых отсутствуют пастбища

Кадастровый квартал 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

КАРАГАНДИНСКАЯ ОБЛАСТЬ

Условные обозначения:

Транспортные линии (автомагистраль, железная дорога)	Кадастровый квартал
Средства массовой информации	Кадастровый квартал (выделенный)
Водные объекты (река, озеро)	Сельскохозяйственные угодья
Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)	Пастбища для размещения поголовья сельскохозяйственных животных (физических и юридических лиц)
Земельные участки (земельный участок)	Пастбища для размещения поголовья сельскохозяйственных животных (физических и юридических лиц)
Линии электропередачи	Пастбища для размещения поголовья сельскохозяйственных животных (физических и юридических лиц)
Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)	Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)
Климатические условия	Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)
Рельеф	Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)
Рельеф	Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)
Рельеф	Пункты для размещения объектов (аэропорт, железнодорожная станция)

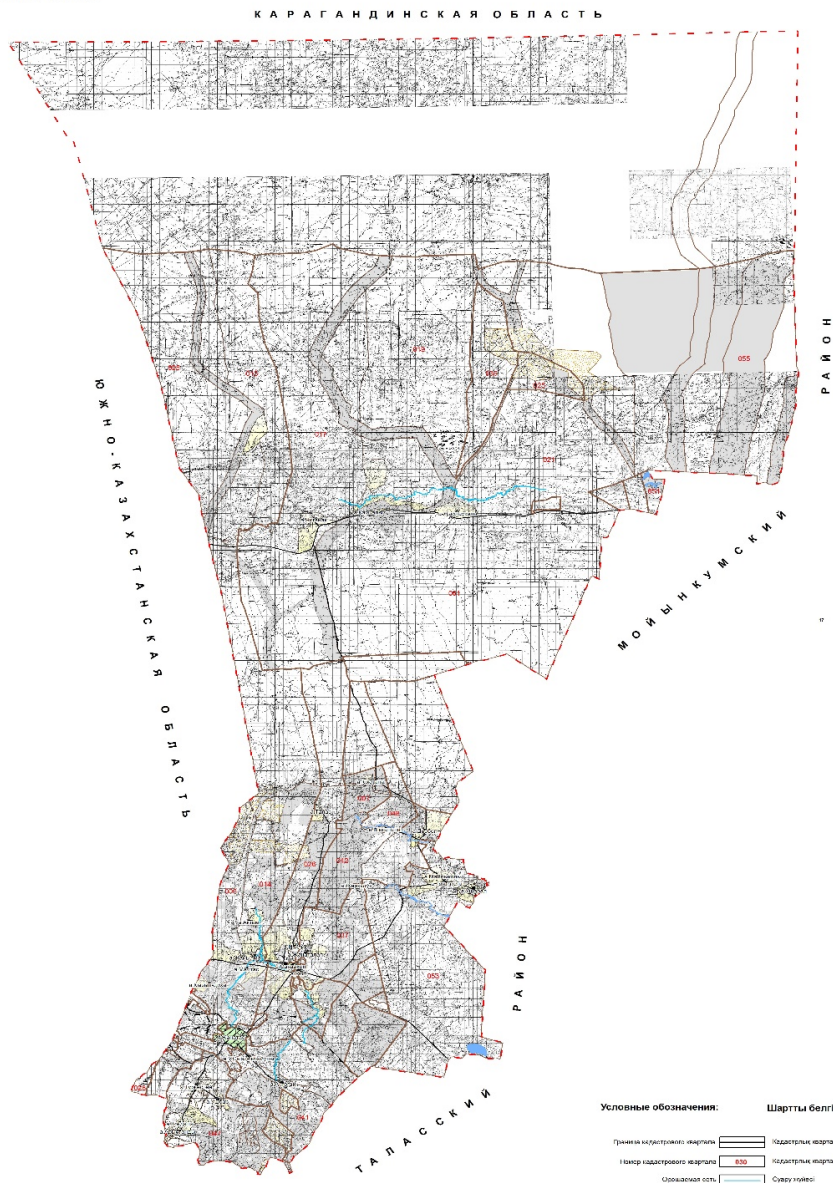
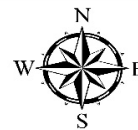
Аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл, ауылдық округ маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың ауыл шаруашылығы жануарларының мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру схемасы

Ауылдық округтер маңында орналасқан жайылымдармен қамтамасыз етілмеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мал басын шалғайдағы жайылымдарға орналастыру СХЕМАСЫ

Кадастрлық кварталы 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

СХЕМА
размещения поголовья сельскохозяйственных животных на отгонных пастбищах физических и (или) юридических лиц, не обеспеченных пастбищами, расположенными при сельских округах

Кадастровый квартал 06-094-
Масштаб 1 : 500 000

Условные обозначения:	Шартты белгілер:
Границы кадастровых кварталов	Кадастрлық квартал сызығы
Границы кадастрового квартала	Кадастрлық кварталдың шеті
Сельскохозяйственная ограда	Сыртқы қоршау
Земельный участок	Жергілікті қоршау
Отгонное пастбище	Шалғайдағы жайылымдар
Пастбища, расположенные при сельских округах	Ауылдық округтері маңында орналасқан жайылымдар
Земельный участок	Жергілікті қоршау, шеттері
Линия железной дороги	Тас теміржол жолы
Полномасштабный маршрут	Дәлелденген жол
Мосты	Қызыл жол
Рыбки	Үрлетер
Наличие озера	Озен-көлдер

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың және айдаудың маусымдық маршруттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік графигі

№	Ауылдық округ атауы	Шалғай жайылымға малдардың айдап шығарылу мерзімі	Шалғай жайылымнан малдардың қайтарылу мерзімі	Ескерту
1	Байқадам	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
2	Жаңаталап	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
3	Игілік	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
4	Жайылма	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
5	Тоғызкент	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
6	Қамқалы	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
7	Досбол	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
8	Жаңаарық	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
9	Түркістан	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	
10	Жаңатас қаласы	наурыздың 1 жартысы	Қазан 2 онкүндік	

Сарысу ауданындағы жайылымдардың геоботаникалық жағдайы туралы мәлімет

1. Жалпы мәлімет

Сарысу ауданының аумағы Жамбыл облысының батыс бөлігінде орналасқан. Аудан жерінің басым көпшілігі жазық, солтүстігінде Қарағанды облысымен, оңтүстігінде Талас ауданымен, шығысында Мойынқұм ауданымен, батысында Оңтүстік Қазақстан облысымен шектесіп жатыр.

Аудандағы ауыл шаруашылығының негізгі саласы егіншілік және мал шаруашылығы. Ауданның негізгі бағыты ет-сүт мал шаруашылығымен қоса астық игеру.

Аудан негізінен облыс орталығына жақын орналасқан, темір және автомобиль жолдары еліміздің басқа өңірлерімен жалғастырады.

Сарысу ауданының санат бойынша бөлінген жер ауданы

№	Жер санаттары	Барлығы	Оның ішінде	
			Жайылым	Суармалы
1	Барлық ауылшаруашылығы пайдалануындағы жерлер	465564	371821,14	3588
2	Елді мекеннің жерлері	72470	65168	397
3	Өнеркәсіп, көлік, қорғаныс, байланыс және басқа бағыттары жерлер	11115	93	0,01
4	Ерекше қорғалатын табиғи аумақтағы жерлер	1000	1000	-
5	Орман қорының жері	532092	441,724	20
6	Су қорының жері	1788	-	-
7	Босалқы жер қоры	1017065	864053	563
8	Басқа мемлекеттің пайдалануындағы жер	1035000	-	-

2. Жер бедері (рельеф)

Аудан территориясының беті - оңтүстік жағы таулы аймақ, бір жағы таулы етегі, солтүстікке қарай Мойынқұм массиві орналасқан.

Қаратау тауы бірнеше жоталардан тұрады, солтүстік-батысқа қарай, таудың абсолюттік нүктелері бір келкі емес, оңтүстік жағы 420 метрге дейін жетсе, солтүстікке қарай 330 метрге дейін төмендейді.

Сарысу ауданының табиғи шарты, соның ішінде климат, топырақ және жер бедері дәнді және жемшөп дақылдармен айналасуға өте қолайлы. Табиғи құнарлы жер телімдерді, жайылым азықтар мен пішендерді алу үшін қолдануға болады.

Микрорельеф, яғни микро жер бедері топырақ қабатының кешенділігіне сәйкес келеді.

Ауданның жер бедері, ауыл шаруашылық дақылдарды егу және жинау, топырақты өңдеу жұмыстарына заманауи техникаларды қолдануға ыңғайлы және мал бағуға өте қолайлы, яғни жер бедері, топырақты механикалық өңдеуге және ауыл шаруашылық дақылдарды өсіруге кедергі жасамайды.

3. Топырақ

Топырақтың жоғарғы қабатының қалыптасуына әртүрлі климаттық тереңдегі ызасулардың жатуы, рельеф топырақтың түрлері себеп болады.

Бұл топырақтың сапасы жақсы, құрамында гумус 4,2 %. Топырақты егіншілікте пайдалану үшін агротехниканы ғана қажет етеді.

Аудан аумағындағы қара-қоңыр топырағының құрамында гумус төмен. Топырақтың механикалық құрамы қара-қоңыр саздақты әрі түрлі құрамдағыдай тастақтау.

4. Өсімдіктер

Ауданның жерді қолдану массиві құрғақ жерлер аймақшасында орналасқан. Негізінде, жусан, жантақ, қамыс, құрақ, бұталы өсімдіктер, яғни әр-түрлі шөптер көп тараған. Пішен жайылымдарда орташа жағдайда болып табылады.

Мал жаюға қаралған табиғи өсімдіктер аумағы ауданның барлық шекарасында таралған.

Жайылым жерлер көбінесе селеулі-бетегелі-жусанды, бетегелі-жусанды, дәнді-жусанды-бозды-бетегелі, бидайықты-айрауықты-дәнді, қияқ-дәнді және қияқ-дәнді-құрақты күрделі байланыстырылған қоғамдастықтарымен ұсынылған.

Жайылым толықтай ауыл шаруашылығы малдарының жайылуына негізделген, жайылымдарды бірқалыпты қолданбаудың салдарынан, нәтижесінде өсімдік қабатында әр түрлі желінбейтін шөптер кездеседі. Бұл табиғи шөптердің азаюына, жайылым құнарлығының төмендеуіне әкеліп соғады. Олардың қолдану мерзімі азаяды. Осыған орай, мерзімдік жайылым тәртібін дұрыстау, малдың жайылым алаңын бір бірлікке азайту керек, ал кей жерлерде көпжылдық шөптер егу қажет.

Төменде табиғи жайылымдарда алты өрістік жайылым айналымының сызбасы көрсетілген.

Жайылымдарды қолданудың күнтізбелік графигін есепке ала отырып бір рет жайлығаннан кейінгі алты өрістік жайылым айналымының сызбаның үлгісі

Жылдар	Жайылым өрістіктердің нөмірі					
	I	II	III	IV	V	VI
1	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)
2	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы
3	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы
4	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы
5	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы
6	Бір рет жайылған 24.04 мен 02.06 аралығы	Бір рет жайылған 03.06 мен 12.07 аралығы	Бір рет жайылған 13.07 мен 21.08 аралығы	Бір рет жайылған 22.08 мен 30.09 аралығы	Д а л а демалысы (жайылым жүрмейді)	Бір рет жайылған 01.10 мен 10.11 аралығы

Көріп отырғандай, жайылым айналымы сызбасында, 6 жылда бір рет шөп жайылымдарына "демалыс" беріледі, яғни жайылым деградациясының алдын алады.

5. Гидрография және суландыру

Аудан гидрографиясы Талас және Аса өзендерімен және де ағыссыз жатқан таяз ойыстардағы топталған көлдерімен негізделеді. Бұл ойыстарда ірі көлдер орналасқан. Олар: Талас, Бүркітті, Комитерн, Өтес және басқа да көлдер.

Көлдердің көбінің айна ауданы шағын, сондықтан тереңдігі де аз. Су көлемі, айна ауданы және көл тереңдігі түскен жауын-шашынның санына байланысты өзгеріп отырады.

Қорытындылай келе, суландыру көздері ауданда ауыл шаруашылық малдарының қажеттілігін толығымен қанағаттандырып отыр.

6. Жайылым геоботаникасы

Жайылым өнімділігін анықтау үшін Республикалық мемлекеттік "Мемжер ҒӨО" кәсіпорыны мамандарының 1980-2012 жылдарда өткен геоботаникалық зерттеулерінің деректері қолданылды. Жайылым жерлердің құрғақ массасының орташа өнімділігі 3,3 центнер гектар, азық өлшеміне қайта есептегенде - 1,5 центнер/гектар. Осыны қорытындылай келе, аудан жеріндегі азық бірлігіндегі қосалқы азық салмағын есептеп шығаруға болады: $1,5 * 224 956$ гектар = 337 434 центнер азық бірлігі.

Жайылымдағы қосалқы азық 180-200 күнге жалғасатын жайылым кезеңінде қолданылады. Шабылған шөп пен жасанды шабылған шөптің қосалқы азығы қыстау кезеңінде қолданылады.

7. Жайылым сыйымдылығы

Жайылым сыйымдылығын анықтау, жайылым кезеңінде оның өнімділігі туралы деректер негізінде жүргізілді. Шамамен алғанда, жасыл азықтың келесі нормалары алынды (орта есеппен бір бас малға): ірі қара мал - 4 килограмм, ұсақ қара мал - 2 килограмм, жылқылар - 6 килограмм. Жайылым кезеңінің ұзақтылығы 180-200 күн. Осылайша, жайылым өнімін, малдың жасыл азықты бір күндегі қажет ету көлемін, жайылым кезеңінің ұзақтылығын біле отырып, жайылымның сыйымдылығын анықтауға болады.

Жайылымның орташа өнімділігі, яғни бір гектардан құрғақ масса 3,3 центнер, жайылым ұзақтығы 180 күн, ірі қара малы бір басына күніне 4 килограмм жасыл азық қажет, демек жайылымның барлық кезеңінде $4 * 180 = 720$ килограмм немесе 7,2 центнер қажет.

Ветеринариялық – санитариялық объектілер туралы мәліметтер

№	Ауылдық округтің атауы	Мал дәрігерлік пункттері	Мал тоғыту орындары	Қашырым пункттері	М а л көмінділері
1	Байкадам	1	-	1	-
2	Жаңаталап	1	-	1	1

3	Игілік	1	-	1	-
4	Жайылма	1	-	1	-
5	Тоғызкент	1	1	-	1
6	Қамқалы	1	-	1	-
7	Досбол	1	1	1	-
8	Жаңаарық	1	1	1	1
9	Түркістан	1	1	-	-
10	Жаңатас	1	-	1	-
	Барлығы	10	4	8	3

Иелерін – жайылым пайдаланушыларды, жеке және (немесе) заңды тұлғаларды көрсете отырып, ауыл шаруашылығы жануарлары мал басының саны туралы деректер

№	Ауылдық округтер	түйе	жылқы	Ірі қара	Уақ мал	құс
1	Байқадам	460	823	2584	25842	1490
	қосалқы шаруашылықта	305	628	2144	20132	1490
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	155	195	440	5710	
	С.Искаков		20	6	500	
	Ш.Ажулиева	27	10	3	100	
	Б.Иманбаев	98	54	20	1500	
	Е.Тоқаев	30	50	120	1100	
	А.Әлкеев		2	120	330	
	К.Шаукебаева		5	5	340	
	А.Елеусізова		26	19	600	
	А.Талдыбаева		24	125	150	
	С.Бапаш		3	2	620	
	М.Елібаев		1	20	470	
2	Игілік	265	675	1950	26677	2000
	қосалқы шаруашылықта	118	443	1749	17728	2000
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	147	232	201	8949	
	Т.Ақмағанбетов		20	25	1400	
	Қ.Жусипалиев		22	30	830	
	К.Баяхметов		2	15	1135	
	Б.Бұзауов	30	4	30	800	
	С.Сексенбаев	40	80	7	991	
	А.Қарпықов	18	16	55	130	
	С.Жұматаев		14	15	1210	
	Х.Матов	37			628	
	Т.Сарсекеев		17	12	600	
	С.Рысбеков	22	6	6	830	
Жаңаталап	282	590	1200	26965	2000	

3	қосалқы шаруашылықта	36	289	838	17615	2000
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	246	301	362	9350	
	Б.Түлкібаев	197	25	33	2300	
	Д.Құлынтай		120	47	1500	
	О.Сұлтанбеков		14	12	500	
	А.Сайлауов		18	13	350	
	С.Егеубаев		3	8	450	
	Б.Сержанов		15	24	1200	
	Б.Сержанов		18	17	450	
	Ж.Абдуллаев	6	3		400	
	Б.Дүйсенов		23	16	1100	
	Б.Балашов	43	30	180	1100	
4	Жайылма	731	663	2782	36890	2000
	қосалқы шаруашылықта	406	385	2069	32911	2000
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	325	278	713	3979	
	Е.Әуезжанов	78	79	29	639	
	Н.Ыбыраев		1	40	518	
	Т.Қыздарбеков	59	55	87	459	
	Ж.Мүлкеева	15	23	34	243	
	А.Шалбаев		37	31	426	
	А.Садуов	41	35	104	603	
	Б.Сембин		5	113	48	
	Ж.Сыздықов	69	3	14	152	
	Ж.Куандықов	2	2	137	95	
Ж.Сыздықов	50	11				
5	Тоғызкент		508	2590	15762	1500
	қосалқы шаруашылықта		111	1320	7917	1500
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде		397	1270	7845	
	А.Елікбаев		30	122	941	
	Ә.Өмірзақов		10	96	923	
	Ш.Жақсылықов		46	126		
	Б.Мадемаров		2		1200	
	Д.Джаппаров		3		780	
	Н.Құрымбаев		3	118	980	
	З.Сарсенбаева		30	25	100	
	С.Сағындықов		7	40	467	
	Б.Карапашов		9	27	388	
	М.Жораев		2	10	714	
	М.Дүйсенов		1		700	
	Е.Мырзабеков		1	19	550	
С.Сыздықов		55	98	1220		

	Ұ.Құрымбаев		4	31	750	
	Ш.Мұсаев		44	26	752	
	Б.Мауленқұлов		25	43	606	
	Ж.Майров		2	32	555	
	Қ.Божбанов		7	45	650	
	Ж.Көкішев		10	43	522	
	А.Құрымбаев		5		553	
	С.Өткелбаев		5	30	452	
	М.Нұрпейсов				935	
	С.Жолдыбай		2	129		
6	Досбол	263	437	2204	32410	1000
	қосалқы шаруашылықта	126	25	1036	23775	1000
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	137	412	1168	8635	
	Б.Омарбаев		65	45	830	
	Т.Наханов	37	30	130	2030	
	С.Миралиева		2	101	60	
	Е.Қожасбаев		5	40	450	
	А.Бейсенбекова	23	15	33	210	
	Б.Жұмаділов		77	170	759	
	Е.Шағырбаев	30	44	117	29	
	Л.Жылқыбаев		8	71	438	
	Ж.Бейсенов		12	92	485	
	А.Құрманқұлова		10	134	300	
	А.Ақшалов	40	80	74	1050	
	Қ.Дүйсенбеков	30	22	3	273	
П.Үсенов		15	40	102		
7	Қамқалы	98	538	1501	20998	200
	қосалқы шаруашылықта	82	355	946	4910	200
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде	16	183	555	16088	
	Ж.Аханбеков		20	32	160	
	Н.Рәшов		25	120	1800	
	Ж.Оңғарбаев	5	9	24	320	
	Б.Исабаев	6	10	108	710	
	С.Қасымов		5	30	300	
	С.Қоңратов	2	21	8	180	
	М.Ошақбаев		6	15	260	
	Т.Түсіпбеков		28	20	200	
	М.Жусамбаев	3	40	120	350	
	Жаңаарық	1	547	1141	33412	1000
	қосалқы шаруашылықта	1	356	988	19422	1000
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде		191	153	13990	
	Ж.Айтбеков		60	60	5500	

8	Н.Баймұратов		8	4	690	
	Д.Ақділдаев		12	5	340	
	Т.Рахымбеков		14	16	1400	
	А.Құсайнов		10	10	450	
	Қ.Мәдібеков		37	6	2700	
	М.Қаракесекова		17	30	2350	
	Ә.Кенжетаев		10	10	300	
9	Түркістан		630	1852	25132	300
	қосалқы шаруашылықта		496	1686	20896	300
	шаруа қожалықтарда, оның ішінде		134	166	4246	
	Е.Дүтбаев		40	89	1200	
	М.Дүтбаев		20	10	200	
	Т.Смайлов		23	19	950	
	Ғ.Жұмағұлов		12	14	400	
	А.Байжанов		30	25	600	
	Т.Кемалов		9	9	896	
Барлығы	1834	4736	17804	244088	11490	

Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері мен жыныстық жас топтары бойынша қалыптастырылған үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер

№	Ауылдық округтер	түйе	жылқы (үйір)	Ірі қара (табын)	Уақ мал (отар)
1	Байқадам	10	21	16	23
	Қосалқы шаруашылықта	6	12	5	6
	шаруа қожалықтарда	4	9	11	17
2	Қамқалы	2	3	7	27
3	Қосалқы шаруашылықта	1	1	4	9
	шаруа қожалықтарда	1	2	3	18
4	Жаңаарық	7	2	12	41
	Қосалқы шаруашылықта	5	1	8	18
5	шаруа қожалықтарда	2	1	4	23
	Игілік	8	17	19	30
6	Қосалқы шаруашылықта	4	6	4	10
	шаруа қожалықта	4	11	15	20
7	Досбол	6	7	3	28
	Қосалқы шаруашылықта	3	4	3	12
8	шаруа қожалықта	3	3	-	16
	Жаңатас	10	21	16	23
9	Қосалқы шаруашылықта	10	12	5	6

	шаруа қожалықта		9	11	17
7	Түркістан	5	5	10	18
	Қосалқы шаруашылықта	2	3	5	11
	шаруа қожалықтарда	3	2	5	7
8	Жаңаталап	9	26	10	27
	Қосалқы шаруашылықта	4	6	4	9
	шаруа қожалықтарда	5	20	6	18
9	Жайылма	10	17	10	37
	Қосалқы шаруашылықта	5	10	6	12
	шаруа қожалықтарда	5	7	4	25
10	Тоғызкент	-	15	12	20
	Қосалқы шаруашылықта	-	7	4	8
	шаруа қожалықтарда	-	8	8	12
	Барлығы	67	134	115	274

Аудан көлемінде ауыл шаруашылығы жануарларын мал басын орналастыру үшін жайылымдарды қайта бөлу және оны берілген жайылымдарға ауыстыру схемасы

№	Ауылдық округ атауы	Елді мекен жерлері	Оның ішінде халық қажеттілігі үшін (жайылымы және шабындық алқаптары, га)	Жеке қожалық және шаруа қожалықтар бойынша мал басы саны	Бір бірлікке қажет жайылым көлемі (га)	Норматив бойынша қажет жайылым көлемі (га)	Қосымша қажет етілетін жайылым (га)	Қосымша берілетін жайылымдар			
								Оның ішінде			
								Мемлекеттік жер қорынан (га)	Жалға берілген жерлерден (га)	Маусымдық жайылым (га)	Ай-жай (га)
1	Байқадам ауылдық округі	3198	Жайылым 4135,24	Мүйізді ірі қара - 2584	11	28424	98924,16	98924,16	-	1000	500
				Уақ мал - 25842	2,2	56852,4					
				Жылқы - 823	13	10699					
				Түйе - 460	15,4	7084					
Барлығы	3198		29709	-	103059,4						
2	Игілік ауылдық округі	9841	Жайылым 17895,27	Мүйізді ірі қара - 1950	11	21450	75100,13	75100,13	-	2000	100
				Уақ мал - 26677	2,2	58689,4					
				Жылқы - 675	13	8775					
				Түйе - 265	15,4	4081					
Барлығы	9841		29567	-	92995,4						

3	Жаңаталап ауылдық округі	3767	Жайылым 32497,96	Мүйізді ірі қара - 1200	11	13200	52037,84	52037,84	-	1000	100
				Уақ мал - 26965	2,2	59323					
				Жылқы - 590	13	7670					
				Түйе - 282	15,4	4342,8					
Барлығы		3767		29037	-	84535,8					
4	Жайылма ауылдық округі	13051	Жайылым 191923,63	Мүйізді ірі қара - 2782	11	30602	60287,23	60287,23	-	2000	500
				Уақ мал - 36890	2,2	81158					
				Жылқы - 663	13	8619					
				Түйе - 731	15,4	11257,4					
Барлығы		13051		41066	-	131636,4					
5	Тоғызкент ауылдық округі	6552		Мүйізді ірі қара - 3081	11	33891					
				Уақ мал - 31677	2,2	69689,4					
				Жылқы - 524	13	6812					
				Түйе - 0	15,4	0					
Барлығы		6552		35282	-	110392,4					
6	Досбол ауылдық округі	4232	Жайылым 11447,7	Мүйізді ірі қара - 2204	11	24244	13028,13	13028,13	-	2000	100
				Уақ мал - 32410	2,2	71302					
				Жылқы - 437	13	5681					
				Түйе - 263	15,4	40502					
Барлығы		4232		35314	-	141729					
7	Қамқалы ауылдық округі	14899	Жайылым 361490,19	Мүйізді ірі қара - 1501	11	16511	139062,81	139062,81	-	500	500
				Уақ мал - 20998	2,2	461956					
				Жылқы - 538	13	6994					
				Түйе - 98	15,4	15092					
Барлығы		14899		23135	-	500553					
8	Жаңаарық ауылдық округі	6399,09	Жайылым 15287,08	Мүйізді ірі қара - 1141	11	12551	77896,72	77896,72	-	1000	100
				Уақ мал - 33412	2,2	73506,4					
				Жылқы - 547	13	7111					

				Түйе - 1	15,4	15,4					
	Барлығы	6399,09		35101	-	93183,8					
9	Түркістан ауылдық округі	7966	Жайылым 7349,26	Мүйізді ірі қара - 1852	11	20372	76503,14	76503,14	-	2000	100
				Уақ мал - 25132	2,2	55290,4					
				Жылқы - 630	13	8190					
				Түйе - 0	15,4	0					
	Барлығы	7966		27614	-	83852,4					
	Аудан бойынша	69905,09	632026,33	285825	-	1341937,6	592840,16	592840,16	-	10500	650

Екпе және аридтік жайылымдарда ауыл шаруашылығы жануарларын жаю ерекшеліктері

Ауыл шаруашылығы жануарларын жаюдың және айдаудың маусымдық маршруттарын белгілейтін жайылымдарды пайдалану жөніндегі күнтізбелік графигі. Сонымен қатар, жайылым кезеңінің ұзақтығы;

- топырақ – климаттық аймаққа, ауыл шаруашылығы жануарлар түріне, сондай – ақ жайылым өнімділігіне байланысты жайылымның ұзақтық кезеңі;
- сексеуілді – бұта дала және дала 180 – 200 күн,
- шөлейтте 150 – 180 күн.

Бұл ретте, сүтті ірі қара малды жаю ұзақтығы – ең кіші, ал етті ірі қара мал үшін, қой, жылқы, түйе үшін – максималды және қар жамылғысының тереңдігіне, қардың тығыздығына және басқа да факторларға байланысты.

Малды айдап өтуге арналған сервитуттар туралы мәліметтер

Сарысу ауданы бойынша малды айдап өтуге арналған сервитуттар және малды айдап өтуге ешқандай кедергілер жоқ. Ауыл шаруашылығына жарамды жер көлемі 465 564 гектар.